

4. Обґрунтовано застосування адміністративних штрафів за екологічні правопорушення, а також формування екологічних фондів як найбільш ефективних економічних методів охорони природи.

Список використаних джерел:

1. Забродский В. А. Развитие крупномасштабных экономическо-производственных систем / В. А. Забродский, Н. А. Кизим. – Х. : Бизнес-Информ, 2000. – 72 с.
2. Малиш Н. А. Эффективні механізми формування державної екологічної політики / Н. А. Малиш. – Київ : К.І.С., 2011. – 348 с.
3. Миронова Т. Л. Управління розвитком регіону / Т. Л. Миронова. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 328 с.
4. Мочерний С. В. Методологія економічного дослідження / С. В. Мочерний. – Львів : Світ, 2001. – 416 с.

References:

1. Zabrodsky, V. A. *Development of large-scale economic and production systems [Razvitiye krupnomasshtabnykh ekonomicheskoproizvodstvennykh sistem]*. Kharkiv : Business-Inform, 2000. Print.
2. Malysh, N. A. *Efektivni mexanizmy formuvannya derzhavnoyi ekologichnoyi polityky [Effective mechanisms of state environmental policy formation]*. Kyiv : K.I.S., 2011. Print.
3. Myronova, T. L. *Upravlinnya rozvytkom regionu [Regional development management]*. Kyiv : Centr navchalnoyi literatury. 2006. Print.
4. Mochernyj, S. V. *Metodologiya ekonomichnogo doslidzhennya [Methodology of economic study]*. Lviv : Svit. 2001. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.3532778

УДК 351:342.57

Торічний В. О., к.психол.н., НА ДПСУ імені Б. Хмельницького, м. Київ

Torichniy V., PhD in Psychologic Sciences, Lecturer of the Department of Special Disciplines Of Faculty of Law Enforcement Of National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytskyi

**ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ**

**THE TECHNOLOGIES OF DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION
OF INFORMATION POLICY OF A STATE**

У статті досліджено технології розробки та впровадження інформаційної політики держави. Зокрема, визначено предмет дослідження інформаційної політики держави. Виділено специфічні соціально-політичні риси громадянського суспільства, що входять до кола інтересів формування та реалізації інформаційної політики держави: діяльність вільних асоціацій, соціальних інститутів, соціальних рухів тощо; реалізація прав і свобод особистості, її недоторканність і безпека; самостійність суб'єктів господарювання при функціонуванні різних форм власності. Здійснено групування конкретних проявів інформаційної політики держави за такими ознаками: суб'єктний зміст інформаційної політики держави; часовий вимір інформаційної політики держави; територіально-просторовий вимір інформаційної політики держави; спрямованість інформаційної політики держави щодо громадського прогресу; методи проведення інформаційної політики держави. Охарактеризовано складові інформаційної політики держави.

Ключові слова: *інформаційна політика держави, технології, соціально-політичні риси, реалізація влади.*

The technologies of development and implementation of information policy of a State are investigated in the article. In particular, the subject of study of a State information policy is defined. The following specific social and political features of civil society, which are among the interests of forming and implementing of the information policy of a State, are highlighted: activities of free associations, social institutions, social movements and etc; realization of rights and freedoms of an individual, his inviolability and security; independence of economic entities while operation of various forms of ownership. The specific manifestations of the information policy of a State are grouped by the following directions: subject matter of the information policy of a State; temporary measurement of the information policy of a State; spatial dimension of the information policy of a State; direction of the State information policy on social progress; methods of implementation of information policy of a State. The components of the information policy of a State are described.

Keywords: *information policy of a State, technologies, social and political features, realization of power.*

Постановка проблеми. Безпосередньо інформаційну політику держави можна визначити як особливу сферу життєдіяльності людей, пов'язану з владними відносинами, з державою і соціальними інститутами, функціонування і дія якої покликані гарантувати життєздатність громадян, різних спільнот людей, реалізацію їх загальної волі, потреб і інтересів. Як можна побачити, функціонально інформаційна політика держави безпосередньо пов'язана із реалізацією влади, тобто зі здатністю і можливістю чинити визначальний вплив на діяльність і поведінку людей за допомогою низки засобів. Саме це і підкреслює актуальність наведеної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформаційна політика держави вже тривалий час є предметом досліджень і практичних напрацювань багатьох авторів, зокрема, О. А. Баранов [1], Н. В. Грицяк [2], О. В. Не-
202

стеренко [3] та ін. Проте технології розробки та впровадження інформаційної політики держави все ще залишаються недосконалими та такими, що потребують оптимізації.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження технологій розробки та впровадження інформаційної політики держави.

Для досягнення поставленої мети у роботі ставляться та вирішуються наступні завдання:

- визначити предмет дослідження інформаційної політики держави;
- виділити специфічні соціально-політичні риси громадянського суспільства, що входять до кола інтересів формування та реалізації інформаційної політики держави;
- здійснити групування конкретних проявів інформаційної політики держави;
- охарактеризувати складові інформаційної політики держави.

Виклад основного матеріалу. В залежності від її спрямованості на вирішення внутрішніх чи зовнішніх проблем розрізняються:

- внутрішня політика – політика, покликана регулювати відносини всередині її провідної соціальної складової (особистість, мала або велика соціальна група, народ) або інституційної складової (державна і державні об'єднання, громадянське суспільство і суспільні об'єднання) суб'єкта;
- зовнішня політика – політика, покликана регулювати відносини суб'єкта, що її здійснює, з більш загальними або іншими суб'єктами, включаючи, наприклад, відносини між національною елітою і нацією в цілому, державою і її конкретними інститутами, з одного боку, а також громадянським суспільством і його інститутами, – з іншого [2; 3].

Зокрема, громадяни повинні мати можливість отримувати інформацію про діяльність державних структур, якщо, звичайно, мова йде про сформоване громадянське суспільство, яке являє собою високорозвинену спільність людей, що володіє суверенним правом на життєдіяльність, є самокерованою і здійснює контроль над державою. Специфічними соціально-політичними рисами громадянського суспільства, в порівнянні з догромадянським, виступають:

- діяльність вільних асоціацій, соціальних інститутів, соціальних рухів тощо;
- реалізація прав і свобод особистості, її недоторканність і безпека;
- самостійність суб'єктів господарювання при функціонуванні різних форм власності. Що ж до об'єднуючих принципів громадянського суспільства, то основними з них є самоврядування і справедливість [2; 4].

Якщо держава дійсно зацікавлена у своєму розвитку, то вона має досить активно займатися інформаційною політикою і ретельно вибудовувати свої відносини з громадянським суспільством, насамперед, з політичними партіями, бізнесом та іншими учасниками політичного процесу. Адже інформаційна політика держави, в кінцевому рахунку, є не що інше, як діяль-

ність різних політичних сил, яка пов'язана з поширенням масової інформації, що задовольняє потреби держави і громадянського суспільства. Саме у взаємовідносинах держави і громадських об'єднань проявляється демократизм суспільства. Виникнення, за ініціативою громадян, недержавних об'єднань свідчить про рівень розвитку в даній країні демократії та демократичних інститутів. Особливе значення має правове закріплення взаємовідносин громадських об'єднань і держави. Громадяни та громадські об'єднання – неодмінні учасники всіх політичних кампаній, і першочергове завдання інформаційної політики держави під час таких акцій – забезпечити плюралізм думок.

Усе це дозволяє дати розгорнуте визначення самої інформаційної політики держави, яка, являє собою сукупність цілей, що відображають національні інтереси в інформаційній сфері, стратегію, тактику, завдання державного управління, управлінських рішень і методів їх реалізації, що розробляються і реалізуються державною владою для регулювання й удосконалення як власне процесів інформаційної взаємодії в суспільно-політичній та соціально-економічній сферах життєдіяльності суспільства і держави, так і процесів забезпечення такої взаємодії.

У відповідності з цим, предметом інформаційної політики держави виступають тенденції, закономірності розвитку інформаційної сфери, суспільних інформаційних відносин, інформаційних процесів, методи аналізу і прогнозу їх розвитку, виявлення ефекту і механізмів впливу засобів масової інформації та масової комунікації на масову свідомість, громадянське суспільство і державу.

У продовження аналізу інформаційної політики держави необхідно виділити родові ознаки групування її конкретних проявів і відповідні їм форми. При цьому групування конкретних проявів інформаційної політики держави і відповідних їм форм розрізняється за наступними підставами (ознаками) [1; 3].

1. Суб'єктний зміст інформаційної політики держави – ознака, що слугує підставою для об'єднання видів і форм інформаційної політики в залежності від того, хто є її суб'єктом і, відповідно, чиї інтереси отримують в ній своє пріоритетне відображення:

- міжнародна, державна;
- партійна, лобістська;
- національна, класова, елітарна тощо інформаційна політика.

2. Часовий вимір інформаційної політики держави – ознака, що слугує підставою для об'єднання видів і форм інформаційної політики в залежності від часу і тривалості протікання політичного процесу і зосереджених в даному часовому відрізку завдань і цілей інформаційної політики:

- минула, теперішня і майбутня;
- оперативна, тактична і стратегічна інформаційна політика.

3. Територіально-просторовий вимір інформаційної політики держа-

ви – ознака, що слугує підставою для об'єднання видів, форм інформаційної політики залежно від територіально-просторової зони її поширення – локальна, субрегіональна, регіональна і глобальна (масштаби останньої можуть бути як самими широкими – глобальними в прямому сенсі цього терміна, так і, в необхідних випадках, звужені, наприклад, до загальнонаціональної) інформаційна політика.

4. Спрямованість інформаційної політики держави щодо громадського прогресу – ознака, що слугує підставою для об'єднання видів і напрямів інформаційної політики у залежності від відповідності її змісту особливостям суспільного прогресу: реакційна, консервативна та прогресивна інформаційна політика.

5. Методи проведення інформаційної політики держави – ознака, що слугує підставою для об'єднання видів і форм інформаційної політики в залежності від способів її проведення: реформістська і радикалістська інформаційна політика [1; 2].

Учасники політичного процесу при здійсненні інформаційної політики держави переслідують різні цілі, але держава завжди має прагнути вибудувати конструктивний діалог з громадянським суспільством і прозоро інформувати громадян про свою поточну діяльність. Інформація починає грати все більшу роль в управлінні суспільством і всіма життєво важливими сферами держави. В процесі побудови інформаційного суспільства зростає значення відкритості інформації для громадян. Разом з тим, сама інформація стає невід'ємним атрибутом соціального управління в цілому, а інформаційне управління стає частиною інформаційного суспільства. При цьому слід мати на увазі, що мова йде про глобальне інформаційне суспільство, в яке повинен входити весь світ (всі країни), тобто про інформатизацію всього світу і необхідність повного інформаційного забезпечення органів державної влади.

Інформаційна політика держави містить у собі дві складові, а саме техніко-технологічну та гуманітарну. Зокрема, техніко-технологічна складова пов'язана з:

- розв'язанням завдань інформатизації суспільства;
- розвитком і впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій;
- створенням конкурентоспроможної інформаційно-технологічної інфраструктури.

Гуманітарна складова інформаційної політики включає в себе поняття, зміст, якість інформації та вплив інформаційної політики держави на політичні, духовні і соціальні процеси в суспільстві. Відповідно, правомірно виділити гуманітарну складову інформаційної політики як визначальну [2; 3].

Інформаційна політика суб'єкта, який реалізує її в умовах глобалізації, повинна здійснюватися з урахуванням того, що, діючи в зоні його активності, вона актуалізує не тільки інтереси, наявні в геополітичному просторі іс-

нування цього суб'єкта, але й інтереси, що перетинаються з інтересами значної кількості суб'єктів глобального світу. Саме в такий спосіб, перебуваючи у тісному зв'язку з динамічною глобалізацією, інформація виступає як один з найважливіших напрямів технічного прогресу, в тому числі у сфері управління та інформаційного забезпечення.

Висновки. У цілому, наступні висновки відображають результати проведеного дослідження.

1. Визначено предмет дослідження інформаційної політики держави. Зазначено, що предметом інформаційної політики держави виступають тенденції, закономірності розвитку інформаційної сфери, суспільних інформаційних відносин, інформаційних процесів, методи аналізу і прогнозу їх розвитку, виявлення ефекту і механізмів впливу засобів масової інформації та масової комунікації на масову свідомість, громадянське суспільство і державу.

2. Виділено специфічні соціально-політичні риси громадянського суспільства, що входять до кола інтересів формування та реалізації інформаційної політики держави: діяльність вільних асоціацій, соціальних інститутів, соціальних рухів тощо; реалізація прав і свобод особистості, її недоторканність і безпека; самостійність суб'єктів господарювання при функціонуванні різних форм власності.

3. Здійснено групування конкретних проявів інформаційної політики держави за такими ознаками: суб'єктний зміст інформаційної політики держави; часовий вимір інформаційної політики держави; територіально-просторовий вимір інформаційної політики держави; спрямованість інформаційної політики держави щодо громадського прогресу; Методи проведення інформаційної політики держави.

4. Охарактеризовано складові інформаційної політики держави. Підкреслено, що інформаційна політика держави містить у собі дві складові, а саме техніко-технологічну та гуманітарну.

Список використаних джерел:

1. Баранов О. А. Інформаційне право України : стан, проблеми, перспективи. К. : Видавничий дім «СофтПрес», 2005. 316 с.

2. Грицяк Н. В. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч. посіб. К. : Вид-во НАДУ, 2012. 220 с.

3. Літвіненко О. Інформаційна безпека – складова національного суверенітету. *Політика і час*. 1997. № 4. С. 32.

4. Нестеренко О. В. Єдина державна система електронних інформаційних ресурсів. *Науково-технічна інформація*. 2006. № 4. С. 3–9.

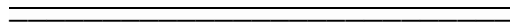
References:

1. Baranov, O. A. *Informacijne pravo Ukrajiny : stan, problemy, perspektyvy [Information law of Ukraine: state, problems, prospects]*. Kyiv: Vydavnychyj dim «SoftPres», 2005. Print.

2. Grycyak, N. V. *Derzhavne upravlinnya v umovax rozvytku informacijnogo suspilstva [Public administration in the conditions of development of information society]*. Kyiv: NADU, 2012. Print.

3. Litvinenko, O. Informacijna bezpeka – skladova nacionalnogo suverenitetu [Information policy – a component of national sovereignty]. *Polituka i chas* 4 (1997): 32. Print.

4. Nesterenko, O. V. Yedyna derzhavna systema elektronnyx informacijnyx re-sursiv [Unified state system of electronic information resources]. *Naukovo-texnichna informaciya* 4 (2006): 3–9. Print.

DOI: 10.5281/zenodo.3532782

УДК 659.127

Юськов Г. М., здобувач, МАУП, м. Київ

Iuskov G., Interregional Academy of Personnel Management, Kyiv

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ І ТЕХНОЛОГІЙ ВЗАЄМОДІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

FORMATION OF MECHANISMS AND TECHNOLOGIES OF INTERACTION WITH THE PUBLIC IN THE PUBLIC GOVERNANCE SYSTEM

Визначено, що демократичні реформи в Україні актуалізували потребу формування нових взаємин держави і суспільства, заснованих на важливих для демократичного будівництва поняттях взаємодії, відкритості, діалозі. І держава, і суспільство відчують в цьому нагальну потребу. Узгодження інтересів, презентації цілей і намірів, формуванню атмосфери взаємної довіри між різними суб'єктами взаємодії сприяє одна з сучасних дисциплін - зв'язок з громадськістю, суть якої полягає в створенні і підтримці доброзичливих відносин між організацією і громадськістю, досягнення гармонії і взаєморозуміння.

Зазначено, що серйозне значення для формування зв'язку з громадськістю мало розвиток соціології. ПР став спиратися на соціологічні методи вивчення громадськості та ЗМІ. Зв'язок з громадськістю постійно збагачується знаннями про об'єкти соціальної психології - суспільної психології, соціальної психології особистості, соціальної психіці та тощо. Необхідно назвати ще ряд наук про людину, суспільство і техніці, які зробили внесок у становлення зв'язку з громадськістю: журналістика, політологія, історія, культурологія, лінгвістика, конфліктологія та тощо. Можна зробити висновок, що соціальні, гуманітарні науки сформували своєрідний теоретичний фундамент зв'язку з громадськістю. У